

D. Frasso de reg. patron. Indiar. cap. 3. num. 18. nec enim implicat, ut unus præfenteret, & alter jurispatronatus habeat, cum separari possint. Vivian. lib. 1. cap. 3. in fin. D. Frasso. num. 2.

30 Sed si Episcopus habeat patronatum ratione temporalis dignitatis, ut Ducatus, vel Marchionatus, ille censebitur Ecclesiasticus, cum sit Episcopatu annexus, prout ipse Ducatus, sub quo continetur. Vivian. de jurepatr. d. cap. 3. num. 3. Barbosa d. cap. 12. num. 9. D. Frasso. num. 9.

Vers. Tertiò, opportunè queritur.

31 Si patronatus jus Clerico, & laico commune sit, quoad derogationem, reservationes, & reliqua favorabilis laicalis habebitur; sed quoad tempus præsentandi, & alia, in quibus favor versatur, Ecclesiasticum reputabitur: ex quo hic patronatus mixtus præ cæteris est favorabilis, in cuius derogationem si literas Pontificias expediri contigerit, exequitio suspendetur, ex l. 25. titul. 3. libro 1. Recop. Salgad. de Reg. protet. part. 3. cap. 9. num. 112. Sanch. sup. d. cap. 3. dub. 53. num. 11. Greg. Lop. in l. 13. gloss. 7. tit. 15. part. 1. Barbosa de Jur. Eccles. lib. 3. cap. 12. num. 18. & de potest. Episc. part. 3. allegat. 72. num. 131. cum seq. Tondut. quæst. benefic. part. 1. cap. 87. numero 13. D. Frasso. cum pluribus d. cap. 3. num. 21. Unde licet Beneficium curam animarum habeat annexam, non sicut examen per concilium. Barbosa d. cap. 12. num. 19. Sed aliud videtur Salgad. d. cap. 9. ex numero 107. quia Ecclesiæ interest, de quo iterum Barbosa de potest. Episc. alleg. 60. num. 17.

Ibi: Quod si jurispatronatus ad laicum.

32 Si ejusdem Ecclesiæ duo sint patroni clerici, ratione Ecclesiastice dignitatis, seu officii, & alius laicus, patronatus Ecclesiasticus æstimabitur. Sanch. ubi proxime, Tondut. sup. num. 14. Verum hoc in favorabilibus duntaxat admittunt Vivian. sup. lib. 7. cap. 1. num. 10. Barbosa d. allegat. 72. num. 131. D. Frasso cum non paucis d. cap. num. 32. Quod si patronatus ad collegium Ecclesiastorum, & laicorum spectaverit, numerus collegarum inspicitur, ut qualis ille sit, decidatur. D. Frasso num. 21. Sanch. d. dub. 53. num. 7. ubi quod erit Ecclesiasticus, cum par personarum utriusque status reperiatur.

33 Ubi occurrit dubium circa naturam patronatus, talis censeri debet, qualem esse oporteat ad Ecclesiæ utilitatem. Salgad. d. cap. 9. num. 105. Gregor. Lop. ubi sup. Solorz. de jur. Indian. tom. 2. lib. 3. cap. 3. num. 5.

34 Si inter patronum Clericum, ac laicum convenerit, ut alternam fiat præsentatio, pro vice Clerici Ecclesiasticus, & pro vice laici laicalis patronatus reputabitur quoad juris effectus. Et licet expressum Pontifex deroget jurispatronatus mixto, non nocebit tamen laico, si tunc ad eum spectet præsentatio. Barbosa de Jur. Ecclesiast. lib. 3. cap. 12. num. 17. Vivian. sup. lib. 1. cap. 3. num. 18. Quæ ita se habent, et si nulla superioris authoritas ad eam conventionem intercesserit. Azeved. in l. 9. num. 2. tit. 6. lib. 1. Recop.

Ad Num. 6.

Juspatronatus multifariam acquiritur, vel ex causa onerosa, cum scilicet quis construit, aut dotat Ecclesiam; vel ex gratia Pontificis illud concedentis, sive conuentudini, seu præscriptione. Sanch. Conf. Moral. lib. 2. cap. 3. dub. 48. à num. 3. Vivian. de jurepatr. lib. 2. cap. 9. Barbosa de Jure Eccles. lib. 3. cap. 12. num. 28. cum seq.

Quæ igitur hucusque de exemptione, ac prærogativis patronatus laicalis premittimus, restringi debent ad eum, qui fundatione, vel dotatione competit; nam ex privilegio, vel præscriptione quæstus derogationi, & reservationibus, ac Ecclesiasticus foret, subjicitur. Gregor. Lop. in l. 13. gloss. 9. titul. 15. p. 1. Gonz. ad reg. 8. Cancell. gloss. 18. numero 21. Sanch. sup. dub. 54. numero 8. Tondut. quæst. benefic. part. 2. cap. 3. §. 2. num. 44. Vivian. lib. 14. cap. 1. numero 12. Barbosa collect. cap. Cum dilectus, num. 4. de jurepatron. D. Frasso de Reg. patron. Indian. cap. 3. num. 53.

Ratio est, quoniam hujusmodi jurispatronatus facile Pontifex solet derogare. Tondut. de part. 2. cap. 4. §. 9. num. 55. cum per derogationem istam nequeant laici retrahiri ab Ecclesiæ aëdificatione, aut dotatione; siquidem patronus ex privilegio, seu præscriptione nihil de patrimonio impedit.

Unde si dubitetur, an ejusmodi patronatus sit Ecclesiasticus, aut laicalis, quoad favorabilia laicalis Ecclesiasticus censebitur, & quoad favorabilia Ecclesiastici laicalis æstimabitur, atque ita utriusque incommoda sufficiat, omni favore carens. Lampertin. de jurepatron. lib. 1. part. 1. cap. 10. art. 3. Sanch. d. dub. 53. At in Romana Curia hoc patronatus discrimen ex modo acquisitionis non attendi scriptit Gregor. Lop. ubi proxime.

Vers. Primum, in his Hispaniarum.

In Hispania, imò & ubique jurispatronatus laicalis præfatis omnibus privilegiis gaudent, si allegetur illud ex fundatione provenire, licet non constet nisi per probationem longavæ quasi possessionis præsentandi, ex quo titulus præsumitur, qui allegatur. Gregor. Lop. de gloss. 9. Mascard. de probat. conclus. 959. numero 3. Vivian. lib. 2. cap. 9. num. 11. Tempus autem centum annorum desideratur, & quod præsentationes fortiter sint effectum. Barbosa cum pluribus in remissione. ad Trident. sess. 25. de reformat. cap. 9. 6.

Vers. Secundum in jurepatronatus.

In jurepatronatus regio non admittitur distinctione, de qua sup. num. 36. nam eti apparent ex privilegio, aut præscriptione quæstum, tamen derogationibus non subjacebit. Salgad. de recent. Bullar. part. 1. cap. 1. num. 138. Sanch. sup. dub. 54. num. 12. Azeved. in l. 5. num. 3. titul. 6. lib. 1. Recop. Solorzan. de jur. Indian. tom. 2. lib. 3. num. 13. Tondut. de pensionib. cap. 25. num. 27. Gonz. sup. gloss. 24. num. 160. D. Frasso de Reg. patron. Indian. cap. 3. num. 49. facit Trident. sess. 25. de reformat. cap. 9.

Sic

Enucleatus, & auctus. Cap. XXXVI.

213

41 Sic apud nos Bullarum exequitio suspendetur quoties jurispatronatus Regio, Magnatum, aut privatorum secularium derogari contigerit, quamvis ex privilegio, aut præscriptione quæsto, neque enim regia constitutio, aut nostri Interpretes ejus distinctionis meminere, nec in Curia Romana observatur, ut jam ex Gregorio Lopezio pænotavimus num. 38. & generaliter docemur, jurispatronatus laicorum derogationem nunquam admitti in Hispanis. D. Covar. sup. num. 3. vers. apud Hispanos, quem referens sequitur Salgad. ubi nuper, part. 1. cap. 3. §. unic. num. 7.

Vers. Tertiò in hac quæstione.

De his proximè actum, & adde Sanch. d. dub. 54. num. 8.

Vers. Quartò, & in hac quæstione.

42 In dubiis jurispatronatus portiùs ex fundatione, aut donatione, quām ex præscriptione, vel privilegio comparatum præsumitur. Sanch. d. cap. 3. dub. 43. num. 6. Lambertin. de jurepatron. lib. 2. part. 1. q. 6. art. 6. num. 57. Valenz. conf. 18. num. 23. Sic ubi probatur longæva præstanti quasi possessio, jurispatronatus ex causa onerosa acquisitum æstimatur, ut prærogativis patronatus laicalis potiatur, ut aſſertum relinquitur sup. num. 39.

Vers. Quintò principaliter.

Ut sit locus Bullarum retentioni cū jurispatronatus laicorum derogatur, sufficit quod aliquis in quasi possessione præstanti existat, quanquam alius iure patronus sit. Sanch. Conf. Moral. lib. 2. cap. 3. dub. 54. num. 15.

Ad Num. 7.

43 Ubi super beneficio lis agitur in Romana Curia, solet Summus Pontifex jurispatronatus laicorum derogare, nec desideratur ut de illo in litteris expressum mentio fiat. Vivian. de jurepatron. lib. 14. cap. 2. num. 14. Tondut. quæst. benefic. part. 2. cap. 4. §. 9. numero 36. Barbosa de Jur. Eccles. lib. 3. cap. 15. num. 144. ubi ampliat sive lis sit super beneficio, vel super ipso jurispatronatus. Quando intelligatur beneficium litigiosum, tradit Vivianus.

Vers. Primus casus.

44 Si præsentati ad idem beneficium, cū nulli facta sit collatio, litigent in Curia, eti ambo ibi decedant, non erit locus derogationi jurispatronatus laicorum, nec reservationi, ex cap. 2. de præbend. in 6. quia non dicitur vacare Beneficium per obitum illius, qui non habet ius in illo, sed ad illud per præsentationem. Barbosa collect. Clem. 1. numero 1. 7. & 12. ut lit. pend. Vivi. n. lib. 5. cap. 5. numero 153. Gonz. ad reg. 8. Cancell. gloss. 6. numero 151. Villal. Ærar. commun. opin. lit. I, num. 324.

Vers. Secundus casus contingit.

45 Si duo præsentati jam instituti, in Curia super Benefic aiſcontendant, & uterque obeat Romæ,

aut solus possessor, colligante alibi defuncto, si Ecclesiasticus sit patronatus, ut Beneficium vacans in Curia ex reservatione per Pontificem conferetur, eti de illo nulla mentio fiat. Quod si laicalis est, cessat reservatio, ex traditis suprà, num. 9. Unde apud nos in hujus patronatus derogationem Bullæ expeditæ effectu carebunt, juxta Regia Edicta.

Vers. Tertiò quandoque.

Si ex duobus præsentatis ante collationem 46 litigantibus ob patronorum discordiam, unus lite pendente decesserit, non licebit patrono, qui illum præsentavit, alium subrogare adhuc intra tempus legitimum semestris, vel quadriimestris, quanquam patronatus laicalis existat. Flamin. de refug. benefic. lib. 1. quæst. 3. numero 27. Barbosa cum aliis de Jure Eccles. lib. 3. cap. 12. num. 173. licet contra tenuerit Vivian. lib. 5. cap. 2. num. 34. & cap. 5. à num. 144. fci licet non prohiberi laico præsentare intra quadrimestre, quia potest variae. Nec dubium est, quin patronus decadente præsentato, intra tempus permisum valeat alium substituere. Tondut. quæst. benefic. part. 2. cap. 4. §. 10. num. 27. Sanch. dub. 63. num. 1. ubi quod à die mortis præstanti habet tempus integrum, ut possit præsentare. Nihilominus à D. Covar. sententia non est recendum, quæ communis est.

Ibi: Unde si pendente lite.

Limitatur conclusio præcedens in patrono qui non præsentaverat, qui non obstante litis pendente, intra legitimum tempus præsentare permittitur.

Vers. Quartus ad hanc quæstionem.

Quoties inter litigandum unus ex præsentatis in Curia decedat, quanquam beneficium sit patronatus laicalis, iure tamen Pontifex colligantem subrogare poterit, ac instituere, non obstantibus nostris regis constitutionibus, quæ huic jurispatronatus prospiciunt.

Vers. Quintò, ad idem ferè.

Aliud juris erit, si in præfata specie Pontifex tertium non præsentatum subrogare intendit, de quo inferiori, num. 50.

Vers. In his verò Beneficiis.

Si ex duobus præsentatis, qui in Curia litigant, unus mortem opparet, judicium usque ad definitivam progreditur, ac prolata pro defuncto sententiâ, aut si pronuncietur nullum ex litigantibus ius ad beneficium habere, manet hoc liberum, ut patronus denudò possit præsentare intra semestris, aut quadrimestre numerandum à quo sententiâ in rem judicatam transferit. Sanch. Conf. Moral. lib. 2. cap. 3. dub. 60. num. 5. Vivian. sup. lib. 5. cap. 2. num. 26. Barbosa de Jur. Eccles. lib. 3. cap. 12. numero 172. D. Frasso de Reg. patron. Indian. cap. 32. num. 52. qui num. 55, refolvit, in novo orbe tempus non currere

D 3

Currere Regi nostro ad præsentandum, et si multum excelerit. Sed si inter patronos super jure ipso præsentandi controversia subsistatur, per legitimi temporis lapsum à præsentatione pro tunc excludetur, & collatio recte per Ordinarium fiet. Barbosa num. 271. ac latiflamine Sanch. d. dub. 60. per rot. Vivian. sup. Tondut. question. beneficial. part. 2. capite 4. §. 9. numero 24.

Vers. Ex his ergo.

Si unus ex præsentatis, vel ambo obeant dum in Curia super Beneficio litigant, si id ad patronatum laicalem spectet, per Pontificem non confertur, nisi de ipso facta mentione: hæc tamen derogatio apud nos nequaquam sustinetur ex regis Edictis, supplicatione ad Sanctissimum interposita.

Ad Num. 8.

Jus patronatus quod attinet ad congregatiōnēm laicorum, que pietatis intuitu sub aliquo Sancti nomine Ecclesiæ adharet, vulgo *Cofradia*, laicale cœficitur, idèo ejus derogationem Hispana Regia Prætoria non permettent. Ita ex pluribus tradit Barbosa dicit. cap. 12. numero 15. Sanch. d. part. 3. dub. 53. numero 8. quod limitat Barbosa, nisi ex bonis Ecclesiasticis patronatus fuisset acquisitus, & sic est tenendum: rejectis distinctionibus Viviani, supra lib. 1. cap. 3. numero 7. & D. Frasso cap. 3. numero 11. Ita namque piæ sodalitates, & qui sub illis congregantur laicales omnino cœlenuntur, & ad forum attinet sacerdotalem. Parladi different. 9. §. 1. num. 9. Bobad. Politic. lib. 2. cap. 18. num. 228. Guttier. cum multis Canonice. lib. 1. cap. 25. num. 19. ubi disputat, Tondut. ubi proxime, part. 1. cap. 43. ex numero 7.

Ad num. 9.

Permutationem Beneficii, quod est patronatus Ecclesiastici, vel laicalis, celebrari non licet regulariter absque assensu patroni. Sanch. Conf. Moral. libro 2. cap. 3. dub. 55. num. 1. Tondut. part. 2. cap. 4. §. 8. num. 19. Vivian. lib. 12. cap. 5. num. 28. Garc. de Benefic. part. 11. cap. 4. num. 75. Barbosa sup. cap. 15. num. 182. Solorz. de Jur. Indian. tom. 2. lib. 3. cap. 3. numero 18. Gratian. discept. forens. cap. 835. D. Frasso. cum pluribus de Reg. patron. Indian. cap. 11. num. 58. quod utique procedit, eti in Romiana Curia fiat permutatione. Tondut. numero 20. D. Frasso num. 60. Nec sat is erit, ut patronus certior fiat, nisi consenserit: quod limitatur, si utilitas Ecclesiæ permutationem postulaverit. Cokier. de permun. Benefic. lib. 1. cap. 19. num. 10. Tondut. num. 22. D. Frasso num. 61. Sanch. num. 9. & 10. à quo perenda quæ hic desiderantur pro plena materiæ cognitione.

Vers. His denique.

Licet permutatione Pontificis autoritate perfœcta subsistat absque assensu patroni, præsertim quoad patronatum Ecclesiasticum, Sanch. num. 7. & plures quos refert D. Frasso. num. 62. nihilominus in Hispania non repetentur ad exceptionem Bullæ permutationis Beneficii, etiam

Ex

cum expressa derogatione, si illud ad patrum Regium, aut secularium privatorum spectet, vel etiam si patronatus sit clericus, ratione patrimonii. Azeved. in l. 22. titul. 3. lib. 1. Recop.

Ibi: Quod sit post scientiam.

Quæstionis est, an permutatio Beneficii jurispatronatus facta non accende assensu patroni, sit ipso jure nulla, aut veniat rescindenda, quod verius est. Sanch. num. 14. Vivian. d. cap. 5. num. 22. Tondut. num. 20. Cokier. lib. 1. cap. 19. num. 1. Sed quomodocumque sit, quoties patronus à die cognita permutationis non reclamat intra semestre aut quadrimestre, permutatio confirmata perficitur, ut amplius retractari non possit. Sanch. num. 2. Vivian. lib. 14. cap. 3. numero 50. Tondut. num. 19. Nec in permutatione præsentatione opus est, sed solùm nudus consensus requiritur. Sanch. ubi proxime, numero 2. D. Frasso cum aliis numero 66.

Ibi: An posse ipse præsentare.

Si Beneficiarius permutationis causâ resignet, quæ postea ex defectu consensus patroni irrita pronunciatur, nequibit ad Beneficium regredi, nisi vel inscius & ignorans illud patronatum contraxit, aut si patronus omisla præsentatione, silens proprium contemptum remiserit. Sanch. d. cap. 3. num. 56. Garc. de Benefic. part. 11. cap. 3. numero 30. D. Frasso. cum aliis d. cap. 12. in fin.

Vers. Eadem ratione.

Non licet permutare præbendas quæ per electionem, ac concursum in Cathedralibus Hispaniae conferuntur, nec patrimonialia Beneficia. Azeved. ubi proxime. In hoc novo orbe vetita est permutatio omnium præbendarum, quarum provisio pertinet ad supremum Indiarum Consilium: sed quoad inferiora Beneficia, quæ per Prælatos conferuntur, est permitta. Solorz. d. cap. 3. num. 19. & 20.. D. Frasso. d. cap. 12. num. 63.

Vers. Nonò, ad eadem Regia.

Beneficia patronatus, nec simpliciter, nec in favorem alterius queunt resignari, nisi patroni interveniat assensus. Vivian. de Jurepatron. lib. 13. cap. 10. num. 24. Garc. sup. d. part. 11. cap. 3. ex num. 23. Tondut. de pension. cap. 62. num. 27. Sanch. Conf. Moral. lib. 2. cap. 2. dub. 29. num. 2. Barbosa d. cap. 15. numero 132. D. Frasso. cum aliis cap. 15. num. 49. Gratian. disceptat. cap. 835. numero 2. Flamin. de resig. Benef. lib. 7. q. 1. Quæ tamen absque consensus patroni ipso jure nulla non est, sed per sententiam sit irrita. Barbosa num. 143.

Quæritur utrum per hujusmodi resignationem irritam maneat prorsus resignans à Beneficio exclusus, ita ut denegato regreſſu, patronus valeat ad præsentationem procedere. Et licet aliqui contraria sentiant, respondendum tamen est cum communī resignanti licere ad resignatum redire Beneficiū. Garc. ubi proxime, numero 223. D. Frasso. numero 50. Sanch. d. dub. 20. numero 4.

Ex

Vers. Primū, quod sit necessaria.

Beneficiū patronatus laicorum nec per Papam ulla pensione gravari poterit, nisi expressim illius mentio fiat. Sanch. sup. d. lib. 2. cap. 3. dub. 58. numero 3. Vivian. de Jurepatr. lib. 13. cap. 9. num. 26. At in patronatu Ecclesiastico expressa derogatio non desideratur, ut de communiori testatus, cum aliis resolvit Vivian. num. 22. Vide sup. num. 61. Nec dubitari potest, quin jupatronatus laedatur per impositionem pensionis; nam eti jus præsentandi perficit illæsum, tamen patroni interest potius ad pingue quād ad tenuē beneficium præsentare, præsertim cum regulariter patroni sibi sanguine, aut amicitia devinctos ut instuantur proponant.

Vers. Secundo est observandum.

Beneficiū Regii patronatus in Hispania onerari pensione per Pontificem, non adhibito Regis assensu, minimè sustinetur, alioqui Literæ effectu carebunt per illarum retentionem. D. Frasso. cap. 15. num. 51. Valenz. conf. 51. num. 30.

Vers. Tertiū, quod in hac.

Solet Sumimus Pontifex, cum lis super Beneficiū in Curia discutitur, illud colligant confrere cū onere pendendi annuam quantitatem ex fructibus adversario, qua ex causa pensio imposta nullum patroni assensum desiderat, cuiuscumque qualitatibz sit patronatus: atque ita apud nos regis Edictis locus non erit, ut suspendatur Bullarum exequitio, qua procedunt fraude cessante, ne scilicet lis movetur in justè, ac frivole, ut pensio contemptu patrono imponeretur. Sanch. d. cap. 3. dub. 58. num. 24.

Vers. Quartū quoties.

Quod præmisimus suprà numero 67. absque hesitatione procedet quoties pensio in titulum beneficii conceditur, quia omnino consensu patroni, aut derrogatione expressa opus erit, si patronatus laicale existat. Sanch. ubi proxime. Vivian. num. 29.

Ibi: Nam licet pensio, ut frequentissime.

Pensio Ecclesiastica Beneficiū propriè non est Azeved. in l. 1. num. 5. tit. 4. lib. 1. Rectop. Valenz. conf. 115. à num. 18. Sanch. cum Viviano ubi proxime, & alii quamplurimi quos concessit Barbosa de Jur. Eccles. libro 3. cap. 11. num. 8. ubi latè disputat: imò nec ex latè significatione pensio beneficii continetur appellatione. Idem Barbosa ex pluribus de appellat. verbis. signif. appel. 32. num. 2.

Ibi: Tamen ubi constituitur.

Quoties pensio reservatur, ut in titulum Beneficii clericis ea potiatur cum onere alicuius Ecclesiastici ministerii, propriè Beneficii nomine comprehenditur. Azeved. d. num. 5. in fin. Vivian. d. lib. 13. cap. 9. num. 29. Sanch. sup. dub. 46. num. 10. Garc. de Benefic. part. 1. cap. 1. num. 5. Pat. Suar. de censur. dispe. 27. sect. 1. num. 15. Sebast. Cæs. de Eccles. hierarch. part. 3. dispe. 14. §. 10. D. Frasso. cap. 13. num. 48. Layman. Theol. moral. lib. 1. tract. 5. part. 2. cap. 2. nu. 8. Vers.